

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 341
van **CHRIS JANSSENS**
datum: 11 augustus 2020

aan **BART SOMERS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR,
BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

Vlaamse overheid - Coachende rol ten aanzien van lokale besturen

In het Vlaamse regeerakkoord en in de beleidsnota Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid 2019-2024 wordt melding gemaakt van het streven van de Vlaamse Regering om meer een coachende en ondersteunende rol op te nemen naar de lokale besturen. Daarbij zal - ik citeer: "in de ondersteuning nog meer de nadruk worden gelegd op het creëren, versterken en grijpen van de opportuniteiten door de lokale besturen". De minister spreekt daarbij expliciet de wil uit - ik citeer nogmaals - "steden en gemeenten te willen aanmoedigen om van elkaar te leren".

1. Hoe wordt tot op heden concreet invulling gegeven aan deze coachende en ondersteunende rol door het Agentschap Binnenlands Bestuur naar de lokale besturen?
2. Op welke concrete wijze heeft de minister steden en gemeenten intussen aangemoedigd om van elkaar te leren? Welke plannen heeft hij daartoe nog?

BART SOMERS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

ANTWOORD

op vraag nr. 341 van 11 augustus 2020

van **CHRIS JANSSENS**

1. Ten gevolge van de afbouw van het bestuurlijk toezicht heeft het Agentschap Binnenlands Bestuur de afgelopen jaren haar positionering bijgestuurd en haar coachende en ondersteunende rol ten aanzien van de lokale besturen uitgebouwd. Het agentschap doet dit op verschillende manieren:

- a) *Het verduidelijken van regelgeving en richtlijnen:* ABB verduidelijkt de regelgeving en de richtlijnen waaraan de lokale besturen onderhevig zijn via FAQ, nota's, enzovoort. Enkele concrete en actuele voorbeelden uit de recente coronacrisis omvatten onder meer het uitklaren van de randvoorwaarden voor het houden van digitale vergaderingen van gemeenteraden, hoe lokaal personeel aan de slag te houden en flexibel in te blijven zetten, richtlijnen voor de uitvaartsector en het verspreiden van richtlijnen over overheidsopdrachten. Samen met mijn kabinet bezorgde het agentschap begin april een praktisch infodossier aan de lokale besturen om de levensbeschouwelijke gemeenschappen in hun gemeente te informeren over hoe ze levensbeschouwelijke en religieuze feesten kunnen vieren in coronatijden. De lokale aanpak op maat en de dialoog met de gemeenschappen stonden daarbij centraal.
- b) *Behandeling van vragen en klachten:* ABB behandelt vragen en klachten van en over steden en gemeenten. Zo ontving ABB inmiddels al meer dan 790 vragen van de lokale besturen met betrekking tot de coronacrisis. Thema's die daarbij geregeld terug komen zijn de digitale gemeenteraden, telewerk en corona-ouderschapsverlof bij lokaal personeel, projectsubsidies en de verzachtende fiscale beslissingen voor lokale besturen. Corona-gerelateerde klachten die ABB ontving (in totaal 25) hebben voornamelijk betrekking op de organisatie van de gemeenteraad tijdens de federale fase, zoals het beperkt recht om vragen te stellen, de schending van de openbaarheid, de inbreuk op social distancing, de debatwijze en de stemmethode.
- c) *Ondersteuningsaanbod strategische projecten:* In het kader van het project rond de afslanking van de provincies en het project van de gemeentelijke fusies, coördineerde ABB de werkzaamheden binnen de Vlaamse overheid, bewaakte het de onderlinge afstemming van de regelgeving en zorgde het agentschap ervoor dat vragen en knelpunten bij de bevoegde administraties terecht kwamen. Wat het project fusies betreft, werd binnen ABB een projectgroep opgezet, die onder meer zorgde voor de opmaak van een draaiboek dat een houvast bood aan gemeenten die een fusie wensten aan te gaan.
- d) *Beschikbaar stellen van informatie en data:* Niet alleen in de Gemeente- en Stadsmonitor (GSM), maar ook in de andere monitoren streef ik naar interactieve dataontsluiting op maat van de gebruiker, een kant-en-klaar rapport voor elk lokaal bestuur en open data op een dynamische website. Ik wens dat lokale besturen de monitoren meer gebruiken en inzetten. Door hun beleidsbeslissingen te onderbouwen met cijfermateriaal uit de monitoren, kunnen ze de kwaliteit van de beslissingen naar een hoger niveau tillen. Mijn administratie zal de lokale besturen daarom ondersteunen bij het uitbouwen van hun expertise in

databaseer, -analyse en -ontsluiting en ontwikkelt een ondersteuningstraject voor de lokale besturen.

Concreet voor de GSM start binnenkort een verkenningsronde om de ondersteuningsnaden bij de lokale besturen te kennen op vlak van enerzijds het gebruik van de GSM (als meetinstrument) en anderzijds het gebruik van de cijfers, resultaten en inzichten uit de GSM om hun beleid vorm te geven (leerinstrument).

- e) *Leer- en netwerkmomenten:* In 2019 heeft ABB jaarlijkse provinciale netwerkmomenten opgestart. Op deze vergaderingen zit ABB samen met een afvaardiging van de provinciale afdelingen van Exello.net (vereniging van de algemeen directeurs) en Vlofin (vereniging van de financieel directeurs). Ook de gouverneur van de desbetreffende provincie woont dit overleg bij. Naast informatie- en kennisuitwisseling, bieden deze overlegmomenten aan ABB de kans om vragen rond bijkomende ondersteuning te detecteren en er gericht op in te spelen (buiten de bestaande ondersteuningsinitiatieven die binnen de strategische projecten worden voorzien). Zo werden n.a.v. de netwerkmomenten 2019 toelichtingen op de provinciale algemene vergaderingen van Exello.net of Vlofin verzorgd over een aantal topics uit het decreet lokaal bestuur, de gemeente- en stadsmonitor, de BBC-tools en BBC2020.
- ABB streeft er ook naar om dergelijke toelichtingen op de algemene vergaderingen van alle provinciale afdelingen te brengen, en niet uitsluitend op de algemene vergadering van de vragende afdeling. Zo wordt de informatie met iedereen gedeeld.
- f) *Overlegorganen:* ABB richtte recent een Vlaamse werkgroep binnenland op met vertegenwoordigers van verschillende entiteiten van de Vlaamse overheid. Op deze manier stelt het agentschap zich op als een netwerkmakelaar binnen de Vlaamse overheid die actief inzet op kennisuitwisseling over (beleids)initiatieven met een impact op de lokale besturen om zo snel te kunnen inspelen op specifieke vragen rond wijzigende regelgeving en mogelijke opportuniteiten, tegenstrijdigheden of belemmeringen.
2. Naast de provinciale netwerkmomenten van ABB heb ik ook op andere manieren steden en gemeenten gestimuleerd van elkaar te leren. Een recent en concreet voorbeeld is de website www.vlaanderenhelpt.be. Deze website werd aan het begin van de coronacrisis gelanceerd en werd al snel uitgebouwd tot een platform waar lokale besturen praktijkvoorbeelden van andere besturen kunnen terugvinden:
- o tijdens de lockdown werden initiatieven en maatregelen van lokale besturen gedeeld over hoe zij hun inwoners, verenigingen, horeca en handelaars steunden;
 - o bij de aanvang van de heropstart na de lockdown werd via deze website de handreiking voor lokale relance gedeeld. Dit is een levend document dat ondertussen al een paar keer is herwerkt en aangevuld op basis van input van lokale besturen en middenveldorganisaties;
 - o op de website vinden de lokale besturen ook voorbeelden van globale lokale relanceplannen van een aantal besturen, alsook van specifieke ondersteuningsmaatregelen tijdens de relance op vlak van economie, cultuur, verenigingsleven, armoedebestrijding, ...;
 - o daarnaast deelt de website ook een aantal praktijkvoorbeelden over het sensibiliseren over en handhaven van de veiligheidsmaatregelen, dit naar aanleiding van enkele incidenten met (nachtelijke) feestjes en samschelingen.
- Telkenmale werden de besturen aangemoedigd om hun initiatieven aan mij te bezorgen zodat deze via de website gedeeld konden worden.

Om de lokale besturen te ondersteunen bij een eventuele aanbesteding voor de aankoop van mondmaskers werden via de website van ABB ook sjablonen en modellen ter beschikking gesteld, evenals een aantal praktijkvoorbeelden.

Tot slot verwijs ik naar de handreiking 'lokale besturen als motor van post-corona herstel'. De handreiking ondersteunt lokale besturen in de exit- en relancefase. De handreiking - die is terug te vinden op de website [Vlaanderenhelpt.be](https://vlaanderenhelpt.be) - bevat informatie, aandachtspunten, tips en voorbeelden over hoe lokale besturen verschillende maatregelen kunnen treffen op vlak van levenskwaliteit, economie, solidariteit en zorg & opvang.